

VÄSTSVENSK OPINION

SOM-undersökningen i Västsverige 1992
SOM-rapport nr 10

Lennart Nilsson (red)

ISRN GU-STJM-SOM--10--SE

Kärnkraften och riskbedömningar i Västsverige

PER HEDBERG

Sveriges första kommersiella kärnkraftsreaktor togs i drift för drygt 20 år sedan. Idag har vi 12 reaktorer fördelade på fyra platser i landet: Forsmark, Oskarshamn, Barsebäck och Ringhals. Enligt planerna skall samtliga vara avvecklade år 2010 och då ersatta med andra energikällor.

Kärnkraftsfrågan i Sverige

Kärnkraftsfrågan politiserades i början av 1970-talet. Tidigare var de politiska partierna eniga om det svenska kärnkraftsprogrammet. Ingen kritiserade kärnkraftens användning som energikälla. De två centerpartistiska riksdagsledamöterna Gunilla André och Birgitta Hambaéus var bland de första som ifrågasatte kärnkraften i Sverige. Under 1973 tog centerpartiet ställning mot kärnkraften, liksom vänsterpartiet kommunisterna. Kärnkraftsfrågan var initierad på den rikspolitiska arenan och med den en diskussion om en ny politisk dimension i svensk politik.¹

Under resten av 1970-talet var kärnkraften ett mycket hett debattämne. Kulmen nåddes i samband med reaktorolyckan i Harrisburg 1979 och den därpå följande folkomröstningen i mars 1980. Efter folkomröstningen föll kärnkraftsdebatten i dvala. Den fick dock ett hastigt uppvaknande i samband med katastrofen i Tjernoby 1986. Därefter har kärnkraftsfrågan återigen tagit ett kraftigt kliv tillbaka på den politiska och massmediala dagordningen².

I kärnkraftsdebattens tidiga skede var avfallsproblemen framträdande. Efter olyckan i Harrisburg sjönk denna problematik undan. Istället kom frågor om driftsäkerhet att dominera.³ I framtiden kommer sannolikt den svenska kärnkraftsdebatten att handla om huruvida en avveckling är möjlig till år 2010 – hur en avveckling skall ske, vilka reaktorer som skall avvecklas först och när detta skall ske – samt hur och var i landet kärnkraftens högaktiva avfall skall slutförvaras.

Kärnkraftsfrågan är ur opinionssynpunkt en känslig politisk sakfråga. Yttre händelser och omfattande massmedial uppmärksamhet har medfört kraftiga och snabba omsvängningar i kärnkraftsopinionen. Det visar olyckorna i Harrisburg 1979 och Tjernobyl 1986. Båda händelserna fick ett kraftigt genomslag i opinionen. Motståndet mot kärnkraften ökade omedelbart efter olyckorna, men sjönk efter en tid tillbaka till samma nivå som före olyckorna. Politiskt resulterade kärnkraftsolyckan i Harrisburg i en folkomröstning och olyckan i Tjernobyl följdes av konkreta politiska förslag om en snabb start på kärnkraftsavvecklingen.⁴

Kärnkraftsopinionen är väl kartlagd. I samband med folkomröstningen 1980 genomförde Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg omfattande studier av opinionsbildningen i kärnkraftsfrågan. I SOM-undersökningarna har frågor om människors åsikter i kärnkraftsfrågan ställts sedan 1986. Därtill gör opinionsinstitut regelbundna mätningar. Gemensamt för samtliga är att de är undersökningar av opinionen i riket som helhet. I det följande skall istället kärnkraftsopinionen i Västsverige ställas i centrum.

Kärnkraftsfrågan i Västsverige

Först skall frågan resas om det finns skäl, och i så fall vilka, till att kärnkraftsopinionen i Västsverige på ett påtagligt sätt skulle skilja sig från opinionen i riket som helhet. Eller är det

kanske så att den västsvenska opinionen ger en god spegelbild av den svenska kärnkraftsopinionen? Intuitivt är det svårt att direkt peka på några specifika förhållanden i Västsverige som skulle få människor i regionen att inta helt andra ståndpunkter i kärnkraftsfrågan jämfört med invånarna i landet som helhet. Trots detta vill jag lyfta fram några faktorer som möjligtvis har varit viktiga för människor i Västsverige när de tagit ställning i kärnkraftsfrågan.

För det första drogs kärnkraftsdebatten igång mycket tidigt i Västsverige. Redan innan Gunilla André tog upp frågan på Centerpartiets riksstämman i Göteborg 1970 pågick en lokal strid om kärnkraften i Bohuslän. AB Atomenergi köpte 1965 mark vid Sannäs fjorden. Avsikten var att uppföra en svensk anläggning för upparbetning av använt kärnbränsle. Befolkningen i trakten blev orolig. Möten anordnades och motståndet organiserades. Vid årskiftet 1969/1970 hade frågan väckt en kraftig lokal opinion. En intensiv debatt fördes i lokaltidningen Bohusläningen. Men frågan uppmärksammades även av rikstäckande massmedier. Tanums kommun sa nej till en upparbetningsanläggning i kommunen och planerna avskrevs.⁵

För det andra har Västsverige en kärnkraftsanläggning inom sina gränser. Strax norr om Varberg ligger Ringhals. Där startades den första reaktorn 1975. Den fjärde och sista reaktor startades 1983. En tredjedel av Sveriges kärnkraftsreaktorer är placerade i Ringhals. Människor i Västsverige har alltså nästan 20 års erfarenhet av kärnkraft i den egna regionen.

Introduktionen av kärnkraften i Sverige innebar att en ny energikälla togs i drift, men också att ett nytt avfallsproblem skapades. Med tolv reaktorer i drift har vi år 2010 producerat cirka 8 000 ton högaktivt kärnavfall. Detta avfall skall tas omhand. Det använda kärnbränslet måste förvaras isolerat från människor och natur under mycket lång tid. Var i landet ett slutförvaringslager för högaktivt kärnavfall skall lokaliseras är ännu inte bestämt.

Men två platser som diskuterats är Tölö i Kungsbacka kommun och Kynnefjäll i Bohuslän. I Kynnefjäll har flera protestmarscher anordnats och sedan ca tio år tillbaka bevakas berget permanent av motståndarna till en slutförvaring i Kynnefjäll. Den lokala vaktstugan är numera riksbekant. För det tredje finns alltså platser utpekade i Västsverige där en framtida anläggning för slutförvaring av högaktivt kärnavfall möjligtvis kan lokaliseras.

Den politiska debatten om kärnkraftens avveckling har sedan folkomröstningen 1980 varit relativt sval. Men i slutet av 1980-talet och inför valet 1988 förde socialdemokraterna fram konkreta förslag till en inledning av kärnkrafts-avvecklingen. Säkerhetsaspekter låg bakom vilka reaktorer som först skulle tas ur drift. Enligt dessa planer skulle två reaktorer stängas 1995/1996: den ena i Barsebäck, den andra i Ringhals. För det fjärde har alltså en reaktor i Ringhals bedömts vara en av två som utifrån säkerhetsaspekter först borde stängas vid en avveckling.⁶

I Västsverige har det alltså sedan länge och under lång tid funnits lokala opinioner i kärnkraftsfrågan. Sannäsprojektet innebar en lokal debatt om kärnenergin redan innan frågan politiserades på riksplaneln, och utredningar om ett slutförvaringslager i Kynnefjäll har under mer än tio år varit en aktuell fråga i Bohuslän. En tredjedel av landets kärnkraftsreaktorer är dessutom lokaliserade inom regionen. Därtill har Ringhals kommit i fråga vid politiska förslag om vilka reaktorer som utifrån säkerhetsaspekter först skall tas ur drift vid en avveckling.

Ovanstående faktorer är i huvudsak negativt kopplade till kärnkraften. Men man kan också finna förhållanden i Västsverige som skulle kunna innebära en positiv knytning till kärnkraften. Regionen har t ex haft nästan 20 års erfarenhet av kärnkraft utan att allvarliga olyckor har inträffat. I den meningen har kärnkraften hittills visat sig vara säker. Regionen har dessutom haft dåliga erfarenheter av fossila bränslen. I Göteborg stad kommer varje vinter varningar för inversion och kusterna drabbas med viss

regelbundenhet av oljespill. Detta kan vara några för kärnkraften positiva och negativa förhållanden specifika för Västsverige, vilka skulle kunna få invånarna i regionen att delvis inta andra ståndpunkter i kärnkraftsfrågan än befolkningen i helhet.

Här måste emellertid påpekas att Väst-SOM 1992 är relativt snävt geografiskt avgränsad. Undersökningsområdet sträcker sig från Stenungsund och Lilla Edet i norr till Kungsbacka kommun i söder. Det innebär att varken områdena kring Ringhals eller Kynnefjäll ingår undersökningen.

Riskbedömningar i Västsverige

Nedan redovisas hur människorna i Västsverige bedömer kärnkraftens risker i förhållande till invånarnas bedömning i riket som helhet, samt motsvarande jämförelse när det gäller några av de bakgrundsfaktorer som vi sedan tidigare vet är viktiga när det gäller att förklara människors inställning i kärnkraftsfrågan. Vidare berörs frågan om människors bedömningar av Ringhals kärnkraftverk skiljer sig från deras bedömningar av landets övriga reaktorer. Och till sist görs ett försök att bedöma om det geografiska avståndet från Ringhals har någon betydelse för människors riskuppfattning i kärnkraftsfrågan.

I Väst-SOM fick de svarande bedöma risken för en större olycka med radioaktivt utsläpp i ett kärnkraftverk i Sverige. Bedömningen gjordes med hjälp av en skala från 1 till 10 där 1 stod för mycket liten risk och 10 för mycket stor risk. Samma fråga ställdes i SOM-undersökningens riksenkät 1992. I tabell 1 jämförs människors riskbedömningar i Västsverige med motsvarande i riket som helhet. De siffror som redovisas i tabellen är medeltal.

Tabell 1. Riskbedömningar i kärnkraftsfrågan och sociala bakgrunds faktorer samt partisympati. Jämförelse mellan Västsverige och riket i helhet (medeltal).

Hur stor är risken för en större olycka med radioktivt utsläpp i ett kärnkraftverk i Sverige?

	Väst-SOM 1992		Riks-SOM 1992		differens
	medeltal	antal personer	medeltal	antal personer	
<i>Samtliga</i>	3.8	1492	3.7	1795	0.1
<i>Kön</i>					
man	3.2	776	3.1	962	0.1
kvinnor	4.5	714	4.4	830	0.1
<i>Ålder</i>					
15-30	3.5	416	3.5	479	0.0
31-40	4.0	754	3.7	931	0.3
41-80	3.8	318	4.2	382	-0.4
<i>Utbildning</i>					
låg	3.9	464	4.0	682	-0.1
mellan	4.0	306	3.8	467	-0.2
hög	3.5	648	3.4	640	0.1
<i>Bostadort</i>					
ren landsbygd	4.4	178	4.0	327	0.4
mindre tätort	3.8	580	3.8	672	0.0
stad, tätort	3,2	115	3.5	564	-0.3
storstad	3.8	607	3.7	224	0.1
<i>Partisympati</i>					
vänsterpartiet	5.2	51	4.5	77	0.7
socialdemokraterna	4.1	472	3.9	707	0.2
centerpartiet	4.5	39	4.7	98	-0.2
folkpartiet	3.4	132	3.1	121	0.3
moderaterna	2.9	329	3.0	371	-0.1
kds	4.4	50	4.8	41	-0.4
miljöpartiet	5.0	47	5.5	54	-0.5
ny demokrati	3.2	122	3.3	178	-0.1

Kommentar: Medeltalen kan variera mellan 1.0 (mycket liten risk) och 10.0 (mycket stor risk).

Människor i Västsverige bedömer inte kärnkraften som mer eller mindre riskfylld än vad människor i riket som helhet gör. Bedöm-

ningen i de två undersökningarna är i det närmaste identisk, 3.7 i Väst-SOM och 3.8 i RiksSOM.

Kön, ålder och utbildning har i tidigare undersökningar visat sig vara betydelsefulla sociala faktorer när det gäller att förklara människors åsikter och riskbedömningar i kärnkraftsfrågan. Inte heller här återfinns några större avvikelser mellan de båda undersökningarna. I Västsverige liksom i riket som helhet är det männen framför kvinnorna, den yngsta åldersgruppen framför de äldre och de högre utbildade framför människor med lägre utbildning som känner minst oro för kärnkraften. Möjligtvis kan en något jämnare fördelning skönjas vad gäller ålder i Västsverige.

Även kopplingen mellan parti och kärnkraftsattityd visar på ett tidigare känt mönster. Människor som sympatiserar med vänsterpartiet, centerpartiet, miljöpartiet och kds bär på en större oro för kärnkraften än sympatisörer till socialdemokraterna, fokpartiet, moderaterna och ny demokrati. Men i tabell 1 kan vi se att resultaten från de båda undersökningarna skiljer sig något åt. Det sedan tidigare kända mönstret framträder klart och tydligt i RiksSOM, medan det är något mer diffust i Väst-SOM. Exempelvis är oron för kärnkraftsolyckor mer koncentrerad till vänster i politiken i Västsverige än i landet som helhet. Medeltalen för vänsterpartiets och socialdemokraternas sympatisörer i Västsverige är högre (5.2 resp 4.1) än för deras sympatisörer i riket som helhet (4.5 resp 3.9). Sören Holmberg har visat att kärnkraftsmotståndet sedan mitten av 1980-talet har ett svagt samband med vänsterposition i politiken. Enligt resultaten i tabell 1 är det sambandet något starkare i Västsverige än i övriga landet.⁷

Sedan tidigare vet vi att med ökat allmänt intresse för politik följer en svagt minskad oro för kärnkraften. Det visar även resultaten i tabell 2. Personer som säger sig vara mycket intresserade av politik i allmänhet oroar sig mindre för kärnkraften (3.6) än de som inte alls är intresserade av politik (4.3).

Tabell 2. Riskbedömningar för en olycka i Ringhals och politiskt intresse (medeltal).

Hur stor är risken för en större olycka med radioktivt utsläpp i Ringhals kärnkraftverk?

	medeltal	antal personer
<i>Samtliga</i>	3.8	1471
<i>Allmänt politiskt intresse</i>		
mycket intresserad	3.6	235
ganska intresserad	3.7	692
inte särskilt intresserad	4.0	469
inte alls intresserad	4.3	70
<i>Kommunalt politiskt intresse</i>		
mycket intresserad	4.1	162
ganska intresserad	3.9	634
inte särskilt intresserad	3.7	555
inte alls intresserad	3.7	102
<i>Politiskt intresse</i>		
större allmänt intresse		
än kommunalpolitiskt intresse	3.2	323
lika stort allmänt intresse som kommunalpolitiskt intresse	3.9	996
mindre allmänt intresse än kommunalpolitiskt intresse	4.4	155

Kommentar: Medeltalen kan variera mellan 1.0 (mycket liten risk) och 10.0 (mycket stor risk). Variabeln *politiskt intresse* är skapad genom en sammanslagning av variablerna *allmänt politiskt intresse* och *kommunalt politiskt intresse*.

Politiskt intresse kan både avse politik på lokal och riksnivå. Sambandet mellan allmänt intresse för politik och kommunalpolitiskt intresse är starkt (Pearsons $r = .69$). Ett rimligt antagande är därför att sambanden mellan allmän politiskt intresse respektive kommunalpolitiskt intresse och riskbedömningar i kärnkraftsfrågan är likartade. Mellan kommunalpolitiskt intresse och oro för kärnkraften finns som väntat ett samband. Det något paradoxala är dock att riktningen är den motsatta. Med ökat kommunalpolitiskt intresse följer en ökad oro för kärnkraften. De som uppger sig vara mycket intresserade av kommunalpolitik är mer oroliga för

kärnkraften (4.1) än de som inte alls är intresserade av kommunalpolitik (3.4).

I tabell 2 har jag också gjort en sammanvägning mellan kommunalpolitiskt intresse och allmän politiskt intresse. Tre grupper har urskiljts. För det första människor som har ett större allmänpolitiskt intresse än kommunalpolitiskt intresse, för det andra personer som har ett lika stort allmänpolitiskt intresse som kommunalpolitiskt intresse och för det tredje personer som har ett större kommunal- än allmänpolitiskt intresse. Skillnader i prioriteringarna av allmänt respektive kommunalt intresse förklaras bl a av sociala bakgrundsfaktorer som kön, utbildning och ålder. Den kommunalpolitiska prioriteringen görs i högre av kvinnor, lågutbildade och äldre människor medan den allmänpolitiska prioriteringen är vanligare bland män, högutbildade och i de lägre åldersgrupperna. Detta är ett mönster som känns igen från kärnkraftsfrågan. Resultaten i tabell 2 visar också att de som prioriterar allmänpolitik före kommunalpolitik bedömer kärnkraften som säkrare (3.2) än de som prioriterar kommunalpolitik framför allmänpolitik (4.4).

I Väst-SOM gjordes en precisering av frågan om risken för olyckor vid svenska kärnkraftverk. De tillfrågade ombads även att bedöma risken för en större olycka vid Ringhals kärnkraftverk. Bedömningen gjordes som tidigare på en skala från mycket liten risk (1) till mycket stor risk (10). Avsikten med frågan var att undersöka skillnader i västsvenskarnas bedömning av kärnkraftverket i den egna regionen med deras bedömning av övriga svenska kärnkraftverk. Detta låter sig dock inte göras på grund av den stora samvariationen i svaren mellan de båda frågorna (Pearsons r .97). Varken de positiva eller negativa aspekter som ovan kunde tänkas läggas på Ringhals har alltså medfört någon skillnad i västsvenskarnas bedömning av Ringhalsverket jämfört med deras bedömning av övriga svenska kärnkraftverk.

Vid lokalisering av verksamhet som ur miljösynpunkt upplevs som kontroversiell beskrivs ibland hur oron bland människor ökar ju närmare man kommer den plats där etablering planeras. Detta samband avser planerad verksamhet. Men även när etableringen är ett faktum kan geografiskt avstånd bidra till att förklara människors attityder till den aktuella verksamheten på platsen. Men då med omvända förtecken. Det finns t ex studier som visar att människor som bor nära ett kärnkraftverk tenderar att bedöma riskerna med kärnkraften som mindre än de som bor längre ifrån reaktorerna⁸. Nedan undersöks om ett sådant samband återfinns med geografisk utgångspunkt från Ringhals kärnkraftverk. Det bör dock upprepas att materialet inte till fullo uppfyller kraven för en sådan analys då Varbergs kommun, i vilken Ringhals är belägen, ej ingår i undersökningen.

Resultaten i tabell 3 bygger på frågan om människors bedömningar av risken för en olycka vid Ringhals kärnkraftverk. I tabellen har en geografisk indelning av kommunerna gjorts från norr till söder. Vidare redovisas resultatet kommun för kommun, samt för fyra distrikt inom Göteborgs kommun.

Indelningen av undersökningsområdet utifrån avstånd från Ringhals förkastar inte helt tesen om mindre oro vid minskat avstånd till kärnkraftverket. Ett mycket svagt stöd för ett sådant samband kan skönjas såtillvida att man i Kungsbacka kommun känner mindre oro för en olycka i Ringhals än man gör på andra håll i undersökningsområdet. Medeltalen från norr till söder är 3.8, 4.0, 3.9, 3.7, 4.0, och 3.4. Givetvis kan det finnas andra faktorer än geografiskt avstånd till Ringhals, t ex social sammansättning i kommunen, som medför den i sammanhanget låga siffran för Kungsbackaborna (jämför t ex Partille 3.3). En fördjupning av denna fråga får dock anstå till ett senare tillfälle då vi också förhoppningsvis kan inkludera medborgarna i Varbergs kommun i undersökningen.

Tabell 3. Riskbedömningar för en olycka i Ringhals och geografiskt avstånd till Ringhals (medeltal).

Hur stor är risken för en större olycka med radiaktivt utsläpp i Ringhals kärnkraftverk?

	medeltal	antal personer
<i>Samtliga</i>	3.8	1471
<i>Avstånd från Ringhals</i>		
Tjörn, Stenungsund, Lilla Edet	3.8	90
Kungälv, Ale	4.0	143
Göteborg, Öckerö	3.9	835
Lerum, Partille	3.7	138
Mölnadal, Härryda	4.0	142
Kungsbacka	3.4	116
<i>Kommun</i>		
Öckerö	4.6	27
Härryda	4.3	55
Stenungsund	4.1	42
Kungälv	4.1	88
Lerum	4.0	75
Göteborg	3.9	808
Mölnadal	3.9	87
Ale	3.8	55
Tjörn	3.8	20
Lilla Edet	3.5	28
Kungsbacka	3.4	116
Partille	3.3	63
<i>Göteborg</i>		
Öster	4.5	105
Centrum	3.8	211
Väster	3.8	146
Hisingen	3.4	163

Kommentar: Medeltalen kan variera mellan 1.0 (mycket liten risk) och 10.0 (mycket stor risk). Indelningen av distrikten i Göteborg har gjorts genom en sammanslagning av stadsdelsområden. Följande stadsdelar ingår i respektive distrikt. Öster: Gunnared, Lärjedalen, Kortedala, Bergsjön och Härlanda. Centrum: Örgryte, Centrum, Linnéstaden, Majorna. Väster: Högsbo, Älvsborg, Frölunda, Askim, Styrö. Hisingen: Torslanda, Biskopsgården, Lundby, Tuve-Säve, Backa, Kärra-Röd.

I Göteborg stad finner vi den största oron i de östra stadsdelarna (4.5), medan den minsta oron för en olycka i Ringhals återfinns på Hisingen (3.4). Mot bakgrund av att industri på Hisingen blivit utsatt för kritik från miljöhåll och med tanke på den nära kopplingen mellan kärnkraftsfrågan och miljöfrågan, kan det kanske tyckas förvånande med en så förhållandevis låg siffra. Men liksom i Ringhals är den aktuella industrin redan på plats. Möjligtvis kan det vara samma mekanismer som får människor runt kärnkraftverken att visa mindre oro som också gör sig påmindra vid Hisingsbornas riskbedömningar. Lever man och har valt att bo kvar i områden nära denna typ av industri bedömer man kanske också hoten från den och liknande verksamhet som mindre allvarliga i jämförelse med utomstående bedömningar.

En annan tolkning kan vara att Hisingsborna oroar sig för den petrokemiska industrin på orten och därför ser positivt på det alternativ som kärnkraften utgör i energiförsörjningen. Men eftersom Hisingen tillhör de delar av Göteborg där man är minst oroad för olika miljöhot kanske denna tolkningen har mindre bärkraft.⁹

Avslutningsvis kan vi konstatera att västsvenskarna varken bedömer risken som större eller mindre för en olycka vid Ringhals än vid landets övriga kärnkraftverk. Människor i Västsverige bedömer också riskerna med kärnkraften på samma sätt som befolkningen i riket som helhet. De faktorer som är betydelsefulla vid förklaringar av människors bedömningar av kärnkraften i riket gäller också i Västsverige. Som indikator på kärnkraftsopinionen i landet fungerar Västsverige bra.

Noter

1. Se t ex Holmberg, Westerståhl och Branzén (1977), Vedung (1979), Holmberg och Asp (1984).
2. Se t ex Holmberg och Asp (1984), Holmberg (1989), Hedberg (1991)
3. Se t ex Holmberg och Asp (1984), Holmberg (1990), Hedberg (1991)

4. Se t ex Westerståhl och Johansson (1987), Holmberg (1988, 1989, 1992).
5. Se Noresson (1985), Hedberg (1991)
6. Om partiernas valbudskap i kärnkraftsfrågan, se Hedberg (1990, 1991).
7. Holmbergs analys bygger på en fråga där de svarande anger om de står klart till vänster, något till vänster, varken till vänster eller höger, något till höger eller klart till höger. Frågan ställdes ej i Väst-SOM 1992. Se Holmberg (1992).
8. Se Román (1993)
9. Se Bennulf och Selin (1993)

Referenser

- Bennulf, Martin och Selin, Henrik. (1993). *Miljökatalogen göteborgsdelen – fiasko eller succé?* I denna volym.
- Hedberg, Per. (1990). *Partiernas valbudskap i energifrågan under 1980-talet*. Göteborgs universitet. Statsvetenskapliga institutionen. (stencil).
- Hedberg, Per. (1991). *Kärnavfallsfrågan i svenska massmedier*. Statens kärnbränslenämnd. SKN rapport 47. Stockholm: Allmänna Förlaget.
- Holmberg, Sören; Westerståhl, Jörgen och Branzén Karl. (1977). *Väljarna och kärnkraften*. Stockholm: LiberFörlag.
- Holmberg, Sören och Asp, Kent. (1984). *Kampen om kärnkraften. En bok om väljare, massmedier och folkomröstningen 1980*. Stockholm: Liber.
- Holmberg, Sören. (1988). *Svenska folkets åsikter om kärnkraft och slutförvaring efter Tjernobyl*. Statens kärnbränslenämnd. SKN rapport 30. Stockholm: Allmänna Förlaget.
- Holmberg, Sören. (1989). "Kärnkraftsopinionen." *Åttiotal. Svensk opinion i empirisk belysning*. SOM-rapport 4. Sören Holmberg och Lennart Weibull (red). Göteborgs universitet. Statsvetenskapliga institutionen och avdelningen för masskommunikation.
- Holmberg, Sören. (1990). "Svenska folket riskbedömer kärnkraftens slutförvaring." *Medier och opinion i Sverige*. SOM-rapport 5. Sören Holmberg och Lennart Weibull (red). Göteborgs universitet. Statsvetenskapliga institutionen och institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Holmberg, Sören. (1992). "Kärnkraften – ett seglivat stridsäpple." *Trendbrott*. SOM-rapport 8. Sören Holmberg och Lennart weibull (red). Göteborgs universitet. Statsvetenskapliga institutionen och institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Noresson, Jan-Åke. (1985). *Kynnet som försätter berg*. Munkedal: Bokskogen/Vinga press.

- Román, Mikael. (1993). *Not In My BackYard – eller ..?! En studie om avstånd, attityd, och de svenska kärnkraftverken*. Uppsala universitet. Statsvetenskapliga institutionen. (stencil)
- Vedung, Evert. (1979). *Kärnkraften och regering Fälldins fall*. Ystad: Rabén och Sjögren.
- Westerståhl, Jörgen och Johansson, Folke. (1987). *Svensk kärnkraft efter Tjernobyl. En undersökning av expertåsikter, massmedier och folkopinion*. Stockholm: SNS Förlag.